Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000118752
Datum:	4 oktober 2022
Opsteller:	T.J. Stuart
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Mazier
Onderwerp:	Begroting 2023-2026

Het college van B&W besluit:

De raad voor te stellen:

1. De begroting 2023-2026 vast te stellen inclusief de volgende specifieke beslispunten;
2. De stelpost onderuitputting rijksuitgaven vrij te laten vallen;
3. Een bestemmingsreserve te vormen van 5 miljoen euro voor een duurzaamheidsfonds zoals aangekondigd in het coalitieakkoord.
4. Een bestemmingsreserve te vormen van 5 miljoen euro voor een woonfonds zoals aangekondigd in het coalitieakkoord.
5. De algemene reserve voor een bedrag van € 2.491.000 in te zetten als dekking voor de incidentele juridische en bestuurlijke verplichtingen vanuit de Kadernota 2023-2026.
6. Een bestemmingsreserve voor gemeentelijke energielasten te vormen en hier 4,2 miljoen euro uit de algemene reserve aan toe te voegen ten behoeve van de extra energielasten van de gemeente voor 2023 én 2024.
7. De investeringen voor de jaarschijf 2023 zoals zijn opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MIP, hoofdstuk 5.1) vast te stellen en de hier aangegeven kredieten beschikbaar te stellen conform voorstel 5.1;
8. Een bestemmingsreserve te vormen van € 500.000,- ten laste van de algemene reserve voor een tegemoetkoming in de energielasten aan maatschappelijke verenigingen, stichtingen e.d. die in de problemen dreigen te raken door de stijgende energierekening en de kaders hiervoor in een aparte subsidieregeling uit te werken.
9. Het vaste tarief van de afvalstoffenheffing te dempen voor 2023 met €12,- per huishouden en de benodigde middelen die hiervoor nodig zijn à €252.000,- te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding

Aanleiding

Onderdeel van de jaarlijkse P&C-cyclus is de begroting. De begroting 2023-2026 geeft aan voor welke uitvoering welke middelen nodig zijn in de periode 2023-2026. De begroting dient jaarlijks vóór 15 november te zijn vastgesteld en aangeboden aan de provincie. De gemeenteraad stelt de eerste jaarschijf vast en neemt kennis van het meerjarenperspectief.

De besluitvorming van de Kadernota 2023-2026 is in het boekwerk verwerkt. Dit jaar betrof dat alleen juridisch en bestuurlijk verplichte aanmeldingen. De overige aanmeldingen voor nieuw beleid worden betrokken bij het collegeprogramma. Het collegeprogramma, de overige aanmeldingen van de kadernota én deze begroting worden voor gelijktijdige behandeling aangeboden aan de raad om een integraal en volledig beeld voor 2023-2026 te kunnen bieden. Ten tijde van opstellen van de begroting was de Septembercirculaire 2022 nog niet uit. De financiële gevolgen hiervan zullen al wel duidelijk zijn bij de behandeling van de begroting, maar nog niet het bestuurlijke proces doorlopen hebben. De financiële effecten zullen vóór de begrotingsbehandeling met de raad gedeeld worden. Vanuit het college zal hiervoor een financieel resumé worden aangereikt voorafgaande de behandeling, waarbij het financieel perspectief van de verschillende documenten (collegeprogramma, overige aanmeldingen, begroting en septembercirculaire) samengevoegd weergegeven wordt.

Kader
Gemeentewet (artikelen 190 en 191) en de Financiële Beheersverordening gemeente Harderwijk 2019.

Beoogd effect
Met de vaststelling van de begroting 2023-2026 wordt het college van burgemeester en wethouders per programma geautoriseerd het in de begroting afgesproken beleid uit te voeren binnen de daarvoor gesteld financiële kaders per programma.

.

Argumenten per beslispunt

1. De gemeenteraad is het bevoegde bestuursorgaan om de begroting vast te stellen.
2. Bij de advisering van de meicirculaire 2022 is een stelpost opgenomen om onderuitputting van de rijksuitgaven op te kunnen vangen. Omdat het Rijk afgelopen zomer heeft besloten om de accressen ‘vast te zetten’ t/m 2025 i.p.v. de normale trap-op-trap-af systematiek is het risico op onderuitputting weggenomen en kan de stelpost vrijvallen. Dit heeft een positief effect op het begrotingssaldo. Onder het kopje financiën wordt dit weergegeven.
3. In het coalitieakkoord in aangekondigd dat de coalitiepartijen een duurzaamheidsfonds willen instellen. We stellen voor deze gelden bij de begroting 2023-2026 in een bestemmingsreserve te reserveren. De inzet van het fonds zal betrokken worden bij het collegeprogramma.
4. In het coalitieakkoord in aangekondigd dat de coalitiepartijen een woonfonds willen instellen. We stellen voor deze gelden bij de begroting 2023-2026 in een bestemmingsreserve te reserveren. De inzet van het fonds zal betrokken worden bij het collegeprogramma.
5. De Kadernota 2023-2026 is verwerkt in de begroting 2023-2026. De incidentele juridische en bestuurlijke verplichtingen voor de jaren 2023 tot en met 2026 kunnen worden gedekt uit de algemene reserve.
6. Ook de energierekening van de gemeente zelf is enorm gestegen. Het is verstandig hiervoor te sparen in de vorm van een bestemmingsreserve. Er worden jaarlijks ca. 2,1 miljoen méér lasten verwacht dan momenteel in de begroting opgenomen zijn. Het is nog niet duidelijk hoe structureel blijvend de enorme stijging (bovenop normale indexatie) is of welke compensatie gemeenten krijgen vanuit het Rijk. Daarnaast wordt er voor 2024 e.v. opnieuw aanbesteed. Het zal dan duidelijker zijn welke verhoging van de structurele lasten reëel is. We stellen daarom voor om een bestemmingsreserve te vormen van ca. 2,1 miljoen euro per jaar voor de jaren 2023 én 2024. Er bestaat een risico dat de rekening (nog) hoger dan ingeschat uitvalt. Dit zal meegenomen worden bij de herziening van de risico’s bij de jaarrekening 2022 en zal in het weerstandsvermogen afgedekt moeten worden. Wanneer er mogelijk wel compensatie vanuit het Rijk komt voor de gemeentelijke energielasten kan (een gedeelte van) deze bestemmingsreserve weer vrijvallen in de algemene reserve.
7. In de begroting wordt een meerjareninvesteringsplan (MIP) opgenomen. Voorgesteld wordt de vervangingsinvesteringen voor de jaarschijf 2021 zoals zijn opgenomen in het MIP in hoofdstuk 5.1 beschikbaar te stellen alsmede de nieuwe investeringen die op “ja” staan. Voor de nieuwe investeringen die op “nee” staan zal nadere advisering plaatsvinden waarin het krediet definitief beschikbaar gesteld moet worden. Voor 2023 betekent dit effectief dat dit alleen om het krediet betreffende de renovatie van de officiersmess gaat.
8. Het collegeprogramma is dé plek voor lange termijn visie en het bouwen aan de toekomst. Wij zien echter dat de opgaven die nu spelen in de maatschappij ook vragen om acute oplossingen naast de oplossingen die het Rijk momenteel biedt. Wij zien hierin een toenemende vraag van o.a. maatschappelijk georiënteerde verenigingen en stichtingen die ook kampen met de stijgende energielasten, maar waarvoor vanuit het Rijk momenteel geen oplossing geboden wordt. We willen de rest van 2022 gebruiken om een subsidieregeling uit te werken om per 2023 deze organisaties te kunnen ondersteunen in hun vraagstukken. Het bedrag van €500.000,- is een schatting. Mocht

blijken dat er meer of minder nodig is zal hiervoor een apart raadsvoorstel worden gedaan bij de uitwerking van de subsidieregeling.

9. De doelstelling van deze coalitie is om te groeien naar een kostendekkend tarief voor afval. We zien echter dat dit geen reële opgave is in deze tijd. Vorig jaar is er eenmalig een demping toegepast (van €30,-) waardoor het gat met het kostendekkende tarief in 2023 nu groot lijkt terwijl het om een trendmatige stijging gaat. Om een zachte landing te faciliteren en in deze tijden de inwoner niet te confronteren met een grote stijging van de woonlasten, wordt er voorgesteld om het vaste tarief voor de afvalstoffenheffing 2023 met €12- te dempen en te dekken uit de algemene reserve, ca. €252.000,-. Ondanks de stijging blijven we daarmee nog steeds één van de goedkoopste gemeenten in Gelderland, *zie pag. 22 in de begroting overzicht Coelo*.

Financiën

Voor een volledig beeld van de baten en lasten van de begroting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële positie in de begroting. In deze paragraaf wordt alleen het effect weergegeven van de beslispunten op het begrotingssaldo en het verloop van de algemene reserve t.o.v. de gepresenteerde financiële positie in het boekwerk begroting 2023-2026.

Resultaat begrotingssaldo rekening houdend met de voorgestelde beslispunten:

Begrotingssaldo begroting 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo voor besluitvorming	**820**	**1.145**	**3.234**	**-1.953**
Vrijval stelpost onderuitputting rijksuitgaven	529	789	886	
Begrotingssaldo na besluitvorming	**1.349**	**1.934**	**4.120**	**-1.953**

Verloop algemene reserve begroting 2023-2026	totaal
Vrij besteedbare ruimte algemene reserve bij jaarrekening 2021	**17.980**
Inzet Kadernota 2023-2026	-2.491
Beslispunt begroting: Duurzaamheidsfonds	-5.000
Beslispunt begroting: Woonfonds	-5.000
Beslispunt begroting: Vormen bestemmingsreserve gemeentelijke energielasten	-4.200
Beslispunt begroting: Vormen bestemmingsreserve tegemoetkoming energie verenigingen, stichtingen e.d.	-500
Beslispunt begroting: Demping tarief afvalstoffenheffing à €12,- per huishouden	-252
Vrij besteedbare ruimte na besluitvorming	**537**

x €1000,-

Communicatie

Er wordt een persbericht over de begroting uitgedaan. Op 6 oktober zal de begroting aan raadsleden verstuurd worden waarna een leesweek volgt. Voor de raadsleden wordt op 18 oktober een informatiebijeenkomst gehouden waarbij “technische’’ vragen zullen worden beantwoord. Op 19 oktober zal de begroting in de raadscommissies behandeld worden waarna de raad bijna twee weken de tijd heeft alvorens het debat en besluitvorming over de begroting zal plaatsvinden op respectievelijk 3 en 10 november 2022.

Uitvoering

Tijdens het begrotingsjaar wordt de gemeenteraad via twee bestuursrapportages (peildatum 1 mei en 1 september) geïnformeerd over de uitvoering van de begroting.

Bijlagen

- ***Begroting 2023-2026***
- ***Persbericht***

- ***Technische omzetting IV3 - Sociaal Domein, van 4 naar 19 taakvelden (komt vóór besluitvorming Raad op 10 november).***